

Meldrøjer i rug - sortsforskelle 2025

Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, Flakkebjerg har undersøgt 20 rugsorters modtagelighed for meldrøjer i et forsøg med kunstig smitte. Forsøget er finansieret af Planteafgiftsfonden og sorterne som indgår er udvalgt i samarbejde med SEGES.

Metode

Rugsorter har været udsået i small plot forsøg med parceller på 1 m². Triticale er brugt som værneparceller hele vejen rundt om hver parcel. Hver sort er testet i 2 gentagelser.

Forsøget er smittet kunstigt 3 gange med en opløsning af meldrøjersporer under blomstringen (23., 25. og 28. maj). Forsøget er smittet om aftenen, hvor der har været tilstrækkelig fugt, så svampen har kunnet spire og angribe blomsteranlægget. Angrebene af meldrøjer ses typisk 2-3 uger efter at der er smittet. I forsøget er der talt enten antal meldrøjer per m² (1. bedømmelse) eller antal meldrøjer per 100 aks på følgende datoer (24. juni og 2. juli). Der er i hver parcel talt antal meldrøjer på 2 subsamples hver på 100 aks.

For at teste om andre smittemetoder kan anvendes i afprøvningen blev der udført et mini-forsøg med 4 sorter som repræsenterer de forskellige rugsorter. Sorterne: KWS Berado, SU Arvaluls+10% population, NOS Borin, HYH 364 + 10% population blev udsået og smittet med udlagte smittede kerner i parcellen (250 g/m²) den 12 maj på vækststadiet 51-55. Det udlagte smitstof gav kun anledning til meget få meldrøjer.

Resultater

Forsøgene viser kraftige angreb af meldrøjer, som resultat af at der er anvendt kunstige smitteforhold.

I figur 1 ses data fra de sidste 2 tællinger med antal meldrøjer på 100 aks. Og i figur 2 er vist sammenhængen mellem de to sidste bedømmelser, hvor der i hver parcel er talt antal meldrøjer på 2 x 100 aks. Det er bemærkelsesværdigt at især NOS Borin udmærker sig med meget lave angreb. Generelt

Resultatet fra den forsøgsdel, hvor vi anvendte udlagte smittede kerner viste meget lave angrebsgrader. KWS Berado: 0,5 meldrøjer/m²; SU Arvaluls+10% population: 1,3 meldrøjer/m²; NOS Borin: 0 meldrøjer/m²; HYH 364 + 10% population: 4 meldrøjer/m².

Diskussion

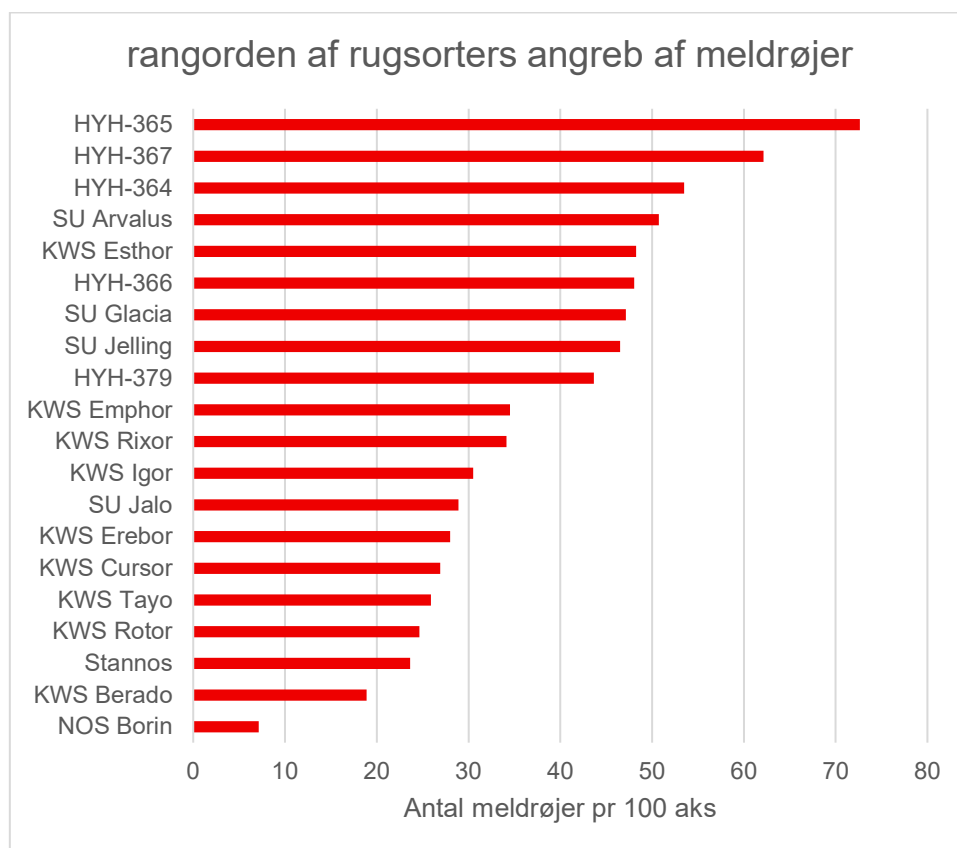
De udførte forsøg med kunstig smitte er at betragte som et høj risiko scenarie, da vi generelt ser meget kraftige angreb. Det til trods så viser forsøget stadig en betydelig forskel i sorternes modtagelighed. Generelt har NOS Borin og flere af KWS sorterne vist de laveste angrebsgrader.

Da smitten sker via støvdragerne er blomstringstidspunktet i forhold til smittetidspunktet kendt for at kunne påvirke angrebsgraden. Allerede på det første smittetidspunkt var der tydelig blomstring i flere sorter, og alle sorter har været tilstrækkeligt udsat for smitte under blomstring. Typisk vil sideskud blomstre senere end hovedskuddet og bidrage til en vis variation ligesom planter i kanten (køresporet) vil have flere sideskud og dermed have en forlænget blomstringsperiode og her ser vi da også typisk de kraftigste angreb.

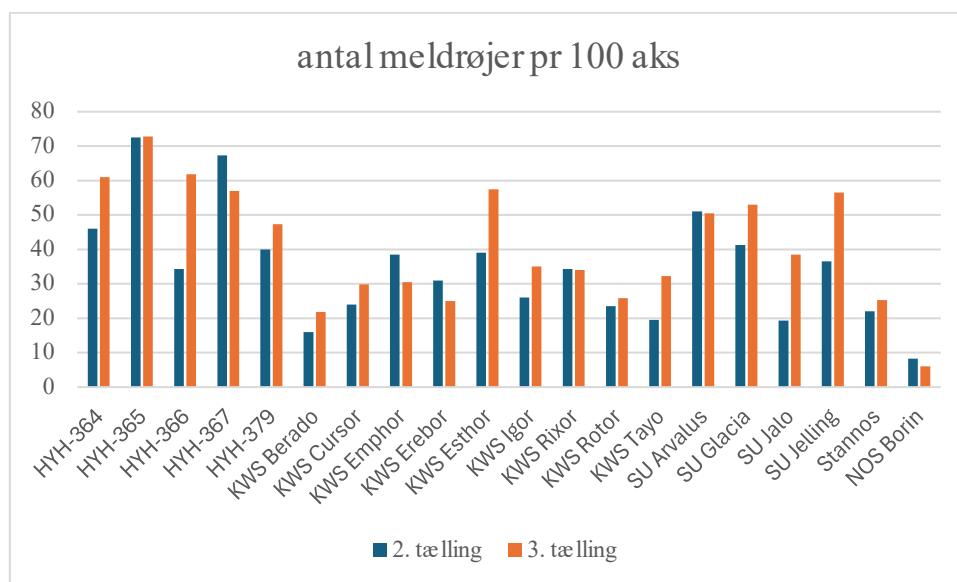
Da vi smitter af flere omgange, vil de sorter som blomstre tidligst som udgangspunkt kunne inficeres mere end de sent blomstrende sorter. Sorter som hurtigt får deres blomstring overstået vil derfor have den mindste risiko for at blive smittet. I forsøget forekom en del insektbesøg; disse insekter søger det sekret som svampen udskiller og insekternes bevægelse kan også være med til at sprede smitten.

Imellem årene kan godt forekomme forskelle i sorternes rangorden for modtagelighed, som bl.a. hænger sammen med deres blomstringsperiode og måske også hvor tørt det har været.

I Tyskland tester man rug sorternes modtagelighed på samme vis som i Danmark, blot inkludere man ikke bestøver populationerne i blandingerne. Vi mener imidlertid at det er vigtigt at teste blandingen samlet. I Polen anvender man som udgangspunkt mere naturligt forekommende angreb og ser her meget lavere angrebsgrader, hvilket blandt andet bevirker at man ikke kan genfinde så store sortsforskelle, som dem vi har set i vores forsøg.

Figur 1. Antal meldrøjer pr. 100 aks i testede rugsorter i et forsøg med kunstig smitte. Data fra bedømmelse 2. juli 2025. $LSD_{95} = 9,5$.

Figur 2. Antal meldrøjer pr. 100 aks i de testede rugsorter vurderet ved de 2 sidste bedømmelser i 2025.

Resultaterne fra tilsvarende forsøg fra 2021 og 2022 kan ses i. Applied Crop protection 2021, side 53-54 (<https://dcapub.au.dk/djfpublikation/djfpdf/DCArapport204.pdf>) og Applied Crop protection 2022, side 54 (<https://dcapub.au.dk/djfpublikation/djfpdf/DCArapport216.pdf>)

Applied Crop protection 2023, side 48 (<https://dcapub.au.dk/djfpublikation/djfpdf/DCArapport226.pdf>)

